



**Česká školní inspekce  
Pardubický inspektorát**

---

## **INSPEKČNÍ ZPRÁVA**

Čj. ČŠIE-1432/21-E

Název	<b>Základní škola a mateřská škola Srch, okres Pardubice</b>
Sídlo	<b>Pohránovská 31, 533 52 Srch</b>
E-mail	<b>zsmssrch@seznam.cz</b>
IČ	<b>70985898</b>
Identifikátor	<b>650045815</b>
Právní forma	<b>příspěvková organizace</b>
Zastupující	<b>Mgr. Milena Tomanová</b>
Zřizovatel	<b>obec Srch</b>
Místo inspekční činnosti	<b>Pohránovská 31, 533 52 Srch</b>
Termín inspekční činnosti	<b>2., 7. a 8. 12. 2021</b>

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

### **Předmět inspekční činnosti**

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů pro základní, předškolní a zájmové vzdělávání.

### **Charakteristika**

Základní škola a mateřská škola Srch, okres Pardubice (dále škola) vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny a školní jídelny.

Základní škola je málotřídní s pěti ročníky prvního stupně. V době inspekční činnosti bylo ve čtyřech třídách zapsáno 72 žáků, spojeny jsou 2. se 4. ročníkem, ostatní jsou vyučovány samostatně. Čtyři žáci mají diagnostikované speciální vzdělávací potřeby (dále ŠVP), dva z nich pracují podle individuálního vzdělávacího plánu (z toho jedna s mimořádným nadáním) s podporou asistentky pedagoga a dva docházejí na předmět speciálně pedagogické péče. Jeden žák má odlišný mateřský jazyk. Vzdělávání je vedeno podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *Klíč do života* (dále ŠVP ZV).

Předškolní vzdělávání probíhá ve dvou smíšených třídách podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání *Srčováček* (dále ŠVP PV). V mateřské škole je zapsáno 52 dětí, z toho dvě děti s odloženou povinnou školní docházkou a 17 dětí v posledním ročníku před nástupem do školy základní.

Zájmové vzdělávání je realizováno podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu. Do jednoho oddělení školní družiny bylo přihlášeno 28 účastníků. Její činnost probíhá v ranních i odpoledních hodinách. Pro žáky třetích až pátých ročníků, kteří z kapacitních důvodů nemohli být přijati do školní družiny, funguje v rámci projektu *Klub pro děti zaměstnaných rodičů*.

## **Hodnocení podmínek vzdělávání**

Ředitelka školy působí ve své funkci dlouhodobě, a to od roku 2009. Má vytvořen účinný vnitřní a vnější informační systém. Kontrolní činnost je založená zejména na osobním kontaktu ředitelky se zaměstnanci, občas realizuje hospitace či neformální náhledy do částí hodin. Sledováním kvality vzdělávacího procesu a běžného chodu mateřské školy byla pověřena vedoucí učitelka. Realizovaný systém v mateřské škole vykazoval dílčí nedostatky, a to zejména v oblasti vedení základní dokumentace, kontrolní a evaluační činnosti.

Úvodní a závěrečné pedagogické rady probíhají pro základní i mateřskou školu společně, další již odděleně. Ze záznamů je zřejmé, že jsou projednávány zejména organizační a provozní záležitosti školy, oblast vzdělávacího procesu je diskutována hlavně začátkem týdne na operativních poradách. Hospitační činnost i porady obecně přispívají ke zkvalitňování pedagogických procesů, konkrétní závěry a opatření by ještě zvýšily účinnost. Dílčí formální nedostatky v dokumentaci byly upraveny a doplněny v průběhu inspekční činnosti.

Pedagogický sbor základní školy je převážně kvalifikovaný, jedna z vyučujících s vysokoškolským vzděláním si doplňuje odbornost pro výuku na prvním stupni studiem, několik hodin předmětů s výchovným zaměřením vyučuje vychovatelka. Předmět informatika je vyučován externím zaměstnancem. Vzdělávání v mateřské škole zajišťují čtyři odborně způsobilé učitelky s plnými úvazky. Nastavení služeb jejich souběžného působení ve třídě pokrývá dobu pobytu venku, ojedinele však již překrývání v čase hlavního vzdělávacího bloku. Navýšení úvazků pedagogů či jiná personální podpora (např. školní asistent) by přispěly nejen k zohledňování potřeb dětí, ale podpořily by i možnosti využívání různorodých forem výuky.

Další vzdělávání učitelek v základní i mateřské škole bylo v posledních letech realizováno ve snížené míře. V základní škole se učitelky zaměřily na studium anglického jazyka, metody Hejného a on-line seminářů k výuce prostřednictvím MS Teams. Jedna z vyučujících absolvovala studium pro výchovné poradce. V mateřské škole by bylo vhodné jeho širší zaměření (např. na různorodé formy práce, logopedickou prevenci), případně sdílení zkušeností s jinými školami.

Všechny součásti školy sídlí v jedné budově na kraji obce. Základní škola má k dispozici přízemí a upravené půdní prostory, mateřská škola užívá první patro. V přízemí je v samostatné prostorné učebně umístěna školní družina a vedle ní školní jídelna. Výhodné je také umístění obecní knihovny, která často slouží žákům i učitelům. Prostorové a materiální podmínky se daří každoročně zlepšovat. Nové je sociální zařízení pro žáky i zaměstnance, vybudované učebny v půdních prostorách umožnily navýšení počtu tříd. Byly zakoupeny dataprojektory, které učitelé při výuce často využívali. Proběhla také částečná obměna počítačového vybavení pro žáky, část však je již zastaralá a připojení k síti na nich bylo pomalé. Vzdělávání příznivě podporuje školní zahrada vybavená pro relaxaci žáků i venkovní výuku, denně využívaná pro pohybové vyžití žáků o velkých přestávkách. Prostředí mateřské školy působí velmi esteticky, vzdušně a čistě. Třídy i společné prostory jsou bohatě doplněny tematickými výrobky dětí a učitelek. Prostorové podmínky obou tříd vyhovují nejrozličnějším kolektivním, skupinovým i individuálním činnostem dětí. V otevřených policích jsou k dispozici přehledně umístěné hračky, stolky a židle splňují požadavky věkově smíšených skupin. Na budovu školy navazuje zahrada, která umožňuje pohybové i tvořivé aktivity dětí.

Výhodou školy je vlastní školní jídelna, která poskytuje čerstvou a rozmanitou stravu. Při tvorbě jídelních lístků jsou uplatňovány moderní trendy, vhodnou formou jsou zařazovány nové potraviny a recepty podporující zdraví dětí i žáků. Děti mají k dispozici po celou dobu jejich pobytu ve škole dostatečné množství nápojů. Návyk doplňování tekutin zatím nemají zautomatizován, proto je třeba je upomínat.

## **Hodnocení průběhu vzdělávání**

Sledované hodiny v základní škole byly promyšlené, metody a formy výuky podporovaly dosažení vzdělávacího cíle. V úvodních částech většina učitelek zařadila vhodnou věkově přiměřenou motivační složku s možností zapojení a vlastního vyjádření zážitků a zkušeností žáků. Zařazené metody ve většině hodin umožňovaly aktivity mimo lavice, často v kruhu na koberci, či vyhledávání úloh po třídě. Pro ty, kteří zadanou práci vypracovali rychleji, měly učitelky připravené další úkoly. Zájem o předmět často podporovaly zařazováním praktických situací, zajímavostmi a propojením učiva s reálným životem s využitím znalostí žáků. Učitelky žáky průběžně podněcovaly k úspěšnému splnění úlohy, podporovaly je k dosažení cíle. Občas žáci pracovali ve skupinách či dvojicích, vedli na dané téma vzájemné rozhovory, pracovali s myšlenkovými mapami. Vzájemná komunikace vyučujících se žáky byla vždy přátelská, pozitivní, vstřícná. Pro zlepšení pozornosti žáků byly pravidelně zařazovány krátké relaxační pohybové chvilky. Hodiny byly většinou uzavřeny pochvalou žáků, někdy učitelky samy shrnuly její obsah. Ne vždy bylo součástí výuky smysluplné sebehodnocení či vzájemné hodnocení žáků, chybělo shrnutí učiva žáky. Většina hodin byla podložena množstvím názorného materiálu a didaktických pomůcek. Časté bylo využití digitální techniky, která převážně efektivně podporovala vzdělávací proces.

Třídní plánování v mateřské škole vychází integrovaných bloků ŠVP PV s využitím prvků waldorfské pedagogiky (*Roční stolek*, pevný rytmus a řád, prožívání lidových tradic, zvyků, rituálů aj.). Vzdělávací nabídka směřovala ke zvolenému tématu, částečně zohledňovala věkově různorodé složení obou tříd. Její vědomé propojení s cíli ze všech oblastí vzdělávání a průběžné sledování dílčích výstupů však bylo málo zřejmé. Hodnocení po ukončení tématu, které by poskytovalo informace o účelnosti vzdělávacího procesu, není zaznamenáváno.

Spontánní ranní hry vytvářely dostatek příležitostí ke skupinovým i kooperativním činnostem. Děti při nich přirozeně komunikovaly, vyvíjely společné úsilí, dodržovaly

stanovená pravidla chování. Tematická nabídka byla převážně směřována na tvořivé aktivity a procvičování grafomotoriky. U dětí byla učitelkami výrazně podporována samostatnost, rozvoj fantazie, správné zacházení s grafickým i pracovním náčiním. K vnitřní jistotě, pocitu bezpečí a sounáležitosti přispívá každodenní setkávání v ranním kruhu, na který navazovaly společné řízené činnosti. Učitelky u dětí vytvářely povědomí o tradicích a zvycích, využívaly pomůcky a podporovaly smyslové vnímání. Různé formy práce (např. skupinové, kooperativní), které by záměrně vedly děti podpoře spolupráce, problémovému učení a rozvoji komunikačních dovedností, využity nebyly. Průběžné zařazování pohybových, hudebních, slovesných a tanečních aktivit přispívalo ke společnému radostnému prožívání. Hodnocení výkonů dětí ze strany pedagogů probíhalo převážně motivačně, výjimečně byly děti vedeny k sebereflexi, či jiným formám hodnocení.

V průběhu vzdělávání učitelky nenásilně posilovaly u dětí samostatnost v sebeobsluze, upevňování zdvořilostních, kulturních a hygienických návyků. Individuální potřeba spánku a odpočinku byla respektována jen částečně, nespící děti zůstávaly na lůžku. To bylo v průběhu inspekční činnosti upraveno a byl jim nabízen jiný klidný program.

### **Hodnocení výsledků vzdělávání**

V základní škole je nastaven systém ověřování znalostí žáků vlastními evaluačními nástroji. Podle potřeby učitelky zadávají prověrky, testy, diktáty či pětiminutovky. Žáky obvykle klasifikují a známku doplňují slovním komentářem. Ve sledovaných hodinách byli žáci hodnoceni zejména slovně, převážně motivačně pozitivně. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vzdělávání podle doporučení školských poradenských zařízení, funkční je pomoc asistentek pedagoga. Vzdělávání žáků vhodně doplňuje nabídka zájmových kroužků (keramický, taneční, divadelní, sportovní hry, florbal). Výuka anglického jazyka je podpořena jednou hodinou týdně v prvním ročníku a dvěma v ročníku druhém. Nepravidelně podle aktuálního zjištění osvojení učiva žáky probíhá jejich doučování (v době inspekční činnosti bylo doučováno šest žáků). Ve školním roce 2020/2021 všech 78 žáků prospělo, z toho počtu 73 s vyznamenáním, nebyla udělena žádná snížená známka z chování. Za obě pololetí žáci zameškali v průměru 28 hodin, všechny byly omluvené.

Problematikou prevence rizikového chování žáků a výchovným poradenstvím je pověřena jedna z vyučujících základní školy. Téma prevence rizikového chování a bezpečnosti dětí a žáků jsou přirozenou součástí vzdělávacího procesu. Škola přiměřenou formou poučuje děti a žáky o bezpečnosti při běžné činnosti i při akcích mimo školu.

Zákonní zástupci žáků jsou o výsledcích vzdělávání informováni průběžně, informace jsou poskytovány elektronickou formou, učitelky píší žákům také slovní hodnocení a pochvaly. Třídní schůzky jsou svolávány několikrát ročně, v úvodu školního roku, ve čtvrtletích, častá je komunikace telefonicky, podle potřeby učitelky nabízí konzultační hodiny. V úvodu školního roku je pro rodiče vydáván *Informační bulletin*, kde získávají informace o organizaci nového školního roku. Zpětnou vazbou o spokojenosti se školou jsou dotazníky pro zákonné zástupce, kde se mohou vyjádřit ke vzdělávání i chodu školy.

Školním rokem prolínají různé aktivity vhodně podporující realizaci školního vzdělávacího programu, např. ukázky živých zvířat v rámci programu *Kera Natur*, škola v přírodě, návštěva dopravního hřiště, plavecký výcvik, školní výlety a exkurze. Čtenářství žáků vhodně posilují návštěvy knihovny s besedami o knihách. Celý školní rok probíhá soutěž *Čtení pro radost* s odměnami pro nejlepší čtenáře.

Pro rodiče a veřejnost děti i žáci s učiteli připravují různé akce, *Vánoční večírek*, divadelní představení a vystoupení (např. *Svatý Martin*). Děni ve škole je pravidelně prezentováno

příspěvky v místním zpravodaji a školním časopise *Sršáň*. Vstřícný je přístup zřizovatele, který školu výrazně podporuje.

Výsledky vzdělávání v mateřské škole jsou sledovány formou záznamů pedagogické diagnostiky, která umožňuje podrobné sledování vývoje dítěte. Její záměrné využívání k tzv. individualizaci je zatím realizováno jen ojediněle, probíhá spíše intuitivně.

Děti prokazovaly postupné osvojování základních schopností, poznatků a postojů. Projevovaly se přirozeně, mezi sebou i s dospělými komunikovaly bez zábrán, chovaly se k sobě přátelsky, při spontánních činnostech spolupracovaly. Dokázaly se přiměřeně soustředit, pracovat podle pokynů, uplatňovaly základní myšlenkové operace. K řešení problémových úkolů a situací jim bylo poskytováno méně příležitostí. Svými reakcemi prokázaly odpovídající poznatky o okolním a přírodním prostředí. Pod vedením učitelů prezentovaly množství písní, básní a říkadel, dovedly je rytmitizovat, doprovázet pohybem. Zvládaly základní motorické dovednosti a napodobily pohyb podle vzoru. Při stolování samostatně dodržovaly kulturně hygienické návyky, předškoláci používali příbor. Zejména starší děti uplatňovaly zrakově pohybovou koordinaci, velmi dobře ovládaly práci s výtvarnými pomůckami a materiálem, měly vytvořeny základní pracovní návyky a přiměřeně rozvinutou jemnou motoriku. Chápaly časové pojmy, projevovaly prostorovou, číselnou a písmennou představivost.

Ke snadnějšímu přechodu do dalšího stupně vzdělávání pomáhá plánovitý rozvoj psychomotoriky (*Metoda dobrého startu*), vzájemné návštěvy mateřské a základní školy i seznámení s prostředím před zápisem (*Učení na zkoušku, Slavnosti Slabikáře*). Cílené a průběžné zařazování logopedických aktivit směřujících k prevenci řečových vad je taktéž žádoucí.

## Závěry

### Vývoj školy

- Výrazné zlepšení materiálních a prostorových podmínek,
- zvýšení počtu tříd a samostatných ročníků.

### Silné stránky

- Přátelská atmosféra školy, podnětné prostředí, pozitivní klima procesu vzdělávání,
- podporující přístup pedagogů v mateřské i základní škole,
- časté zařazování pohybově relaxačních chvil ve výuce, trávení velkých přestávek venku na školní zahradě,
- tvořivá atmosféra vzdělávání v mateřské škole, využívání různorodého výtvarného materiálu, podpora samostatnosti a rozvoje pracovních dovedností dětí.

### Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Sebehodnocení a vzájemné hodnocení jako součást výuky bylo uplatňováno spíše výjimečně,
- chybějící ukončování hodin a shrnutí výuky učiteli se zapojením žáků a zpětné vazby od nich,
- málo cílené plánování tematických celků v mateřské škole, vytváření nabídky činností ve všech vzdělávacích oblastech a vyhodnocování naplňování dílčích výstupů,

- pro naplňování cílů vzdělávání v mateřské škole jsou málo uplatňovány různorodé formy práce a systematicky využívány hodnoticí nástroje ze strany pedagogů i dětí.

### **Doporučení pro zlepšení činnosti školy**

- Směřovat další vzdělávání pedagogických pracovníků k metodám vzájemného hodnocení a sebehodnocení dětí a žáků,
- věnovat větší pozornost pedagogickému procesu, cílenému plánování, průběžnému vyhodnocování a evaluaci,
- zařazovat různé formy práce, více využívat aktivizační metody k podpoře spolupráce, rozvoji komunikativních dovedností, problémovému učení atd.,
- zvýšit délku souběžného pedagogického působení v obou třídách mateřské školy v době řízených dopoledních aktivit, případně hledat možnosti posílení personálního zajištění,
- realizovat záměrné a četnější další vzdělávání pedagogů,
- věnovat více času ukončování hodin se zpětnou vazbou od žáků.

### **Stanovení lhůty**

**Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.**

**Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.**

### **Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají**

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 2. 12. 2021
2. Školní matrika, školní rok 2021/2022
3. Výjimka z nejvyššího počtu dětí ve třídách mateřské školy ze dne 23. 6. 2014
4. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Klíč do života* s aktualizací od 25. 8. 2020
5. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání *Srčhováček*, platný od 1. 9. 2013, včetně aktualizace k 1. 12. 2021
6. Školní vzdělávací program pro školní družinu s účinností od 2. 9. 2019
7. Školní řád základní školy, včetně Pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, s účinností od 1. 9. 2018
8. Školní řád mateřské školy s účinností od 1. 9. 2021
9. Vnitřní řád školní družiny s účinností od 2. 9. 2019
10. Vnitřní řád školní jídelny s účinností od 1. 9. 2019
11. Zápisy z pedagogických rad, školní roky 2020/2021, 2021/2022
12. Rozvrh hodin 1. – 5. ročníku, školní rok 2021/2022
13. Personální dokumentace pedagogických pracovníků, školní rok 2021/2022
14. Plán DVPP, školní rok 2021/2022

15. Třídní knihy, školní rok 2021/2022
16. Přehled výchovně vzdělávací práce, školní rok 2021/2022
17. Zápisní listy, školní rok 2021/2022
18. Dokumentace dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, školní rok 2021/2022
19. Rozhodnutí o přijetí dětí k předškolnímu vzdělávání, školní rok 2021/2022 (výběr z dokumentace)
20. Přehled docházky, školní rok 2021/2022
21. Záznamové listy individuálního rozvoje dětí, školní roky 2020/2021 a 2021/2022
22. Rozpis přímé pedagogické činnosti ve školním roce 2021/2022
23. Minimální preventivní program pro školní rok 2021/2022
24. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2020/2021
25. Inspekční zpráva čj. ČŠIE-94/15-E

### **Poučení**

**Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.**

**Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.**

### **Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy**

PaedDr. Marta Hunalová, školní inspektorka,  
vedoucí inspekčního týmu

PaedDr. Marta Hunalová v. r.

Mgr. Jana Dvořáková, školní inspektorka

Mgr. Jana Dvořáková v. r.

Mgr. Jan Kozák, kontrolní pracovník

Mgr. Jan Kozák v. r.

V Pardubicích 3. 1. 2022

### **Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy**

Mgr. Milena Tomanová, ředitelka školy

Mgr. Milena Tomanová v. r.

V Srchu 6. 1. 2022